

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 484/2018-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Bartošom, Kollárovo námestie 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek 46/2017 zo 14. augusta 2017 a z 25. októbra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Bartošom, Kollárovo

námestie 9, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Ek 46/2017 zo 14. augusta 2017 [sťažovateľ zjavne nesprávne uvádza, že ide o uznesenie z 5. mája 2017, hoci z priloženej dokumentácie vyplýva, že ide o uznesenie zo 14. augusta 2017, pozn. (ďalej aj „napadnuté uznesenie zo 14. augusta 2017)] a 25. októbra 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 25. októbra 2017“, spolu aj „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupoval ako žalobca v rozhodcovskom nespotrebitel'skom konaní proti žalovanému – inej fyzickej osobe, ktorá si v rozhodcovskom konaní neprevzala žiadnu z jej zasielaných písomností rozhodcovského súdu doručovaných na adresu jej trvalého bydliska. Predmetné rozhodcovské konanie bolo ukončené vydaním rozhodcovského rozsudku sp. zn. RD/43/2017 z 2. mája 2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 11. mája 2017. Žalovaný, ktorému bola týmto rozsudkom uložená povinnosť, nepodal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku.

Následne sťažovateľ podal návrh na vykonanie exekúcie na základe tohto exekučného titulu zaevidovaného pod sp. zn. 33 Ek 46/2017. Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom pod sp. zn. 33 Ek 46/2017 zo 14. augusta 2017 návrh oprávneného na povolenie exekúcie zamietol s odôvodnením, že medzi oprávneným a povinným nevznikla vopred rozhodcovská zmluva zakladajúca právomoc rozhodcovského súdu a nečinnosť účastníka rozhodcovského konania nemôže spôsobiť vznik rozhodcovskej zmluvy, preto okresný súd vyhodnotil rozhodcovský rozsudok ako nulitný právny akt, ktorý nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ podal 16. augusta 2017 sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením vydaným sudcom pod sp. zn. 33 Ek 46/2017 z 25. októbra 2017 tak, že sťažnosť oprávneného (sťažovateľa) zamietol, keďže s právnym

posúdením exekučného titulu vyšším súdnym úradníkom sa stotožnil. Napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi podľa jeho tvrdenia doručené 2. novembra 2017.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že okresný súd nesprávne právne vec posúdil a prekročil právomoci exekučného súdu, keď uskutočnil meritórny prieskum rozhodcovského rozsudku. V sťažnosti sa okrem iného uvádza:

«... Ústavná sťažnosť sťažovateľa sa skladá z dvoch základných dôvodov - častí. Časť 2, ktorá smeruje k nesprávnemu rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek/46/2017 a časť 1, ktorá smeruje k napadnutiu Zákona č. 233/1995 Z. z.

Sťažovateľ tvrdí, že Zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok v znení platnom od 01. 04. 2017 je v rozpore s čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a ods. 2, čl. 143 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čím je porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie.

Zákon č. 233/1995 Z. z. v § 53 Posudzovanie návrhu na vykonanie exekúcie, § 61h Dôvody odkladu exekúcie, § 61i Všeobecné účinky odkladu exekúcie, § 61j Trvanie odkladu exekúcie, § 61k Zastavenie exekúcie súdom, § 202 ods. 4 Rozhodovanie súdu nie sú v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, lebo účastníkovi exekučného konania nie je umožnený prístup k spravodlivému súdnemu konaniu a takéto znenie Exekučného poriadku zbavuje účastníka exekučného konania práva na súdnu ochranu...

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 33 Ek/46/2017 nezákonne, nesprávne, právne nepreskúmateľne s použitím neplatných právnych noriem a prekonaných judikatórnych rozhodnutí zamietol sťažovateľovi jeho návrh na povolenie exekúcie. Porušenie zákona a porušenie princípu právnej istoty (Čl. 2 Civilného sporového poriadku) bolo v rozhodovaní Okresného súdu Banská Bystrica v takom rozsahu porušené, že nie je možné hovoriť o právnom názore sudcu, ale o odbornom zlyhaní sudcu. Vzhľadom na to, že nie je možné voči rozhodnutiu prvostupňového súdu v exekúcii od 01. 04. 2017 už podať žiaden opravný prostriedok, je potrebné, aby o veci rozhodol Ústavný súd SR...

Exekučný titul, ktorý sťažovateľ predložil na Okresný súd Banská Bystrica ako súd exekučný, bol rozhodcovský rozsudok vydaný v nespotrebitel'skej veci podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. Od 01. 01. 2015 prišlo k zásadnej legislatívnej zmene a to oddelenie

spotrebiteľskej arbitráže do Zákona č. 335/2014 Z. z. a Zákon č. 244/2002 Z. z. bol zásadným spôsobom prepracovaný na podobu vzorového zákona UNCITRAL. V Zákone č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 sa už nenachádza akákoľvek možnosť - právo exekučného súdu preskúmať exekučný titul, ktorým je rozhodcovský rozsudok (rozhodcovské uznesenie). Takúto možnosť mal exekučný súd iba voči rozhodcovským konaniam vydaným do 31. 12. 2014 podľa § 45 Zákona č. 244/2002 Z. z. V Zákone č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 bol uvedený § 45 zrušený. Právo exekučného súdu preskúmať rozhodcovské rozhodnutie bolo zrušené. Exekučný súd je povinný plne rešpektovať rozhodcovský rozsudok, nemá právo robiť jeho meritórny prieskum, nesmie ani posudzovať existenciu rozhodcovskej zmluvy a je rozhodcovským rozsudkom plne viazaný. Tak ako to uvádza § 44 ods. 2 Zákona 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 „Tuzemský rozhodcovský rozsudok, ktorý sa stal právoplatným, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitných predpisov - Zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok. Akýkoľvek prieskum rozhodcovského konania od 01. 01. 2015 môže vykonávať iba kauzálny určený súd (§ 28 Civilného sporového poriadku) na základe návrhu - žaloby a iba v rozsahu uvedenom Zákonom č. 244/2002 Z. z. Určite ale nie exekučný súd.

... Exekučný súd doslovne odignoroval zásadné prejudiciálne právne názory už vyslovené Ústavným súdom SR, Najvyšším súdom SR, Krajskými súdmi SR a mnohými okresnými súdmi SR. Okresný súd Banská Bystrica pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa na vykonanie exekúcie vytvoril absurdné hypotézy, kde si pospájal historické (neplatné) judikatórne názory s vlastným subjektívnym pocitom nadradenosti nad znenie Zákona č. 244/2002 Z. z. a Zákona č. 233/1995 Z. z.

Nakoľko zásada právnej istoty sa stala systémovým prvkom pri súdnom rozhodovaní (Čl. 2 Civilného sporového poriadku) a toto platí aj na Exekučný poriadok (§ 200 Zákona č. 233/1995 Z. z.) je potrebné aby Ústavný súd SR vyslovil aktuálny právny - judikatórny názor na právomoc exekučného súdu, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok (rozhodcovské uznesenie) vydané v nespotebiteľskej veci podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015...

Exekučný súd zrušením § 45 v Zákone č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 nemá akúkoľvek právomoc meritórne a procesne preskúmať (vrátane

zistovania existencie rozhodcovskej zmluvy) rozhodcovský rozsudok (rozhodcovské uznesenie) a je takýmto rozhodnutím v plnej miere viazaný s povinnosťou vždy vydať poverenie na vykonanie exekúcie. Zákon č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok uvádza v ustanovení § 200, že exekučné konanie sa riadi Zákonom č. 160/2015 Z. z. CSP, kde v ustanovení § 2 sa uvádza, že podľa tohto zákona sa nepostupuje, ak iný zákon neustanovuje inak. Tento iný zákon je Zákon č. 244/2002 Z. z., ktorého kogentné znenie má preto prednosť pred Exekučným poriadkom a CSP. Zrušením § 45 v Zákone č. 244/2002 Z. z. (ktorý platil iba do 31. 12. 2014) a v aktuálnom znení od 01. 01. 2015 nemá exekučný súd už akúkoľvek právomoc meritórne a procesne preskúmať rozhodcovské konanie, ani posudzovať akým spôsobom strany medzi sebou uzatvorili rozhodcovskú zmluvu. Exekučný súd je rozhodcovským rozsudkom plne viazaný a je povinný sa riadiť jeho obsahom tak, ako o veci už predtým rozhodol rozhodcovský súd. Nespotrebitel'ské rozhodcovské rozhodnutie je od 01. 01. 2015 pre exekučný súd vždy vecou rozhodnutou – *res iudicata*.

Sťažovateľ je presvedčený... že exekučný súd od 01. 01. 2015 prijatím novely Zákona č. 244/2002 Z. z. nesmie za žiadnych okolností preskúmať meritórnu stránku rozhodcovského rozsudku (rozhodcovského uznesenia), existenciu rozhodcovskej zmluvy (s výnimkou non-arbitrability uvedenej v § 1 ods. 3 Zákona č. 244/2002 Z. z.), nesmie preskúmať procesné vady rozhodcovského konania, je rozhodcovským rozsudkom (rozhodcovským uznesením) plne viazaný, pokiaľ oprávnený predloží exekučnému súdu zákonom požadovanú listinu - rozhodcovský rozsudok (rozhodcovské uznesenie) s vyznačenou právoplatnosťou a vykonateľnosťou je exekučný súd povinný bez zbytočného odkladu vydať poverenie na vykonanie exekúcie. Právoplatný rozhodcovský rozsudok vydaný podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 je záväzný pre účastníkov rozhodcovského konania, ako aj pre všetky orgány, vrátane exekučného súdu.

... Taktiež aj v prípade podania námietok povinného, ktoré by smerovali k prieskumu rozhodcovského rozhodnutia, je exekučný súd povinný takéto námietky (návrh na zastavenie exekúcie) povinného zamietnuť. Akýkoľvek iný postup exekučného súdu nemá oporu v zákone.»

Sťažovateľ ďalej namieta, že okresný súd sa nevysporiadal s existenciou rozhodcovskej zmluvy:

«Prijatím novely Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 je možné platne uzatvoriť rozhodcovskú zmluvu (okrem iných spôsobov uvedených v § 4 Zákona 244/2002 Z. z.) aj tak, že žalovaný v rozhodcovskom konaní nenamietne jej existenciu (§ 21 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z.), takéto konanie žalovaného sa považuje za platné uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy (§ 4 ods. 7 Zákona č. 244/2002 Z. z.). Právo namietať nedostatok právomoci rozhodcovského súdu podlieha preklúzii. Tak isto podlieha preklúzii aj možnosť napadnúť pozitívne rozhodcovské uznesenie o právomoci vydané podľa § 21 ods. 4 Zákona č. 244/2002 Z. z. námietskou na súde v lehote 30 dní. Nepodaním takejto námietky na kauzálny súd zaniká akékoľvek právo žalovaného (povinného) napádať v budúcnosti platnosť rozhodcovskej zmluvy (tiež § 40 ods. 4 Zákona č. 244/2002 Z. z.)...»

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 ECdo 7/2013 z 26. 06. 2013 str. 8 ods. 4, 5:

Platná rozhodcovská zmluva môže vzniknúť aj pasívnym správaním žalovaného účastníka v rozhodcovskom konaní. Ak žalobca vo svojej žalobe tvrdí, že medzi ním a žalovaným existuje rozhodcovská zmluva a žalovaný nepodá voči tomuto tvrdeniu námietku pri prvom úkone vo veci samej, tak vznikne platne uzatvorená rozhodcovská zmluva.

Rozsudok NS SR 3 Cdo 233/2008:

„Nečinnosť alebo mlčanie je prejavom vôle iba vtedy, ak dochádza k vedomému opomenutiu aktívneho chovania, ku ktorému je príslušný subjekt povinný na základe právnej normy.“

Takáto situácia nastáva aj vtedy, ak si žalovaný nepreberá zásielky z rozhodcovského súdu, a preto nastala voči nemu fikcia doručenia. Pokiaľ si žalovaný neprevzal zásielku s oznámením o začatí rozhodcovského konania, ktorá mu bola doručovaná na adresu sídla spoločnosti, alebo adresu uvedenú vo Výpise z registra fyzických osôb SR považuje sa zásielka za doručení. Na rozhodcovské konanie vedené podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. musí byť prednostne použité iba znenie § 25 Zákona č. 244/2002 Z. z. Použitie CSP je voči Zákonu č. 244/2002 Z. z. obmedzené iba „primerane, ak to povaha vecí pripúšťa“ (§ 51 ods. 3 Zákona č. 244/2002 Z. z.). Rozhodcovský súd ako súkromný orgán nemá žiadne možnosti zisťovať skutočné miesto, kde sa adresát zdržiava. Nemá právo doručovať

pomocou polície, alebo mestskej polície. Ani nemá právo dopytovať iné orgány ako je obec, alebo mesto resp. iné osoby. Nemá právo ani na elektronické doručovanie do dátovej schránky právnickej osobe. Pritom často mnohé fyzické osoby ani nemajú žiadne trvalé bydlisko, ale si uvádzajú iba adresu na obecnom, resp. mestskom úrade. Prijatím CSP od 01. 07. 2016 je zavedený systém, že každá právnická a fyzická osoba má mať doručovaciu adresu, na ktorú je jej možné doručovať zásielky.

Všetka zodpovednosť za preberanie zásielok je už výlučne na adresátovi. Pokiaľ si adresát zásielku nepreberie, ani v čase jej úložnej doby, považuje sa zásielka za doručeníu aj keď sa adresát o tom nedozvie (§ 106, § 107, § 111, § 113 CSP). Nastáva právny stav fikcie doručenia. Súd alt. rozhodcovský súd už nemá žiadnu povinnosť (rozhodcovský súd ani reálne možnosť) adresáta hľadať.

Od 01. 01. 2015 prijatím novely Zákona č. 244/2002 Z. z. je priamo v § 45 uvedené „Zrušené zákonom č. 336/2014 Z. z. o spotrebiteľskej arbitráži s účinnosťou od 1. januára 2015.“

V Dôvodovej správe k Zákonom č. 244/2002 Z. z. sa uvádza „V nespotebiteľskej arbitráži sa posilňuje úloha strán na úkor súdnej ingerencie. Účastníci konania musia v prvom rade chrániť svoje práva prostredníctvom žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Naopak, v spotrebiteľskej arbitráži sa právna úprava presúva do osobitného zákona.“

Exekučný súd NESMIE PRESKÚMAVAŤ od 01. 01. 2015 rozhodcovské rozhodnutie vydané podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 preto, lebo v tomto zákone BOL ZRUŠENÝ § 45. TENTO PLATIL IBA DO 31. 12. 2014.

... TAK ISTO STRATILI PLATNOSŤ VŠETKY PREJUDICIÁLNE SÚDNE ROZHODNUTIE, KTORÉ SVOJU PRÁVNÚ VETU OPIERALI O TEXT § 45 ZÁKONA Č. 244/2002 Z. Z. V ZNENÍ PLATNOM DO 31. 12. 2014. Je neprípustné, aby exekučný súd od 01. 01. 2015 citoval alebo sa riadil prejudicialitou publikovanou do 31. 12. 2014, nakoľko akékoľvek takéto právne názory TÝKAJÚCE SA EXEKUČNÉHO TITULU, ktorým je ROZHODCOVSKÉ ROZHODNUTIE vydané podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. po 01. 01. 2015 už bolo vydané PODĽA ÚPLNE INÉHO KOGENTNÉHO ZNENIA TOHTO ZÁKONA.

V kontexte § 200 Zákona č. 233/1995/Z. z. Exekučný poriadok a § 2 Zákona č. 160/2015 Z. z. CSP JE ZÁKON Č. 244/2002 Z. Z. O ROZHODCOVSKOM KONANÍ NADRADENÝ EXEKUČNÉMU PORIAKU.

Exekučný súd preto nesmie použiť na exekúciu rozhodcovského rozsudku (rozhodcovského uznesenia) iné obmedzenia ako tie, ktoré uvádza Zákon č. 244/2002 Z. z. TENTO ZÁKON ALE OD 01. 01. 2015 NEDÁVA EXEKUČNÉMU SÚDU ŽIADNE PRÁVO AKOKOLVEK POSUDZOVAŤ ROZHODCOVSKÉ ROZHODNUTIA. Práve opačne v § 44 ods. 2 NARIAĐUJE EXEKUČNÉMU SÚDU VYDAŤ POVERENIE VYKONANIE EXEKÚCIE BEZ MOŽNOSTI AKÉHOKOLVEK ZASAHOVANIA ZO STRANY EXEKUČNÉHO SÚDU DO PRÁV OPRÁVENÉHO. Ide o logický a pochopiteľný princíp recipacity pri exekúcii a priradenia rovnakej hodnoty rozhodnutia rozhodcovského súdu (v nespotebiteľskom rozhodcovskom konaní) a rozhodnutia všeobecného súdu. Iný postup exekučného súdu je preto neprijateľný a logicky sa rovná tomu istému, akoby exekučný súd chcel preskúmať právoplatný a vykonateľný rozsudok všeobecného súdu. A pokiaľ by sa mu v takomto rozsudku všeobecného súdu niečo nezdalo, tak by nevydal poverenie na vykonanie exekúcie.

Právoplatný rozhodcovský rozsudok je záväzný pre účastníkov rozhodcovského konania, ako aj pre všetky orgány. Exekučný súd za žiadnych okolností nesmie preskúmať meritórnú stránku rozhodcovského rozsudku. Správnosť skutkových zistení alebo právneho posúdenia je vylúčená zo súdneho prieskumu aj v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku a o to viac musí byť vylúčená v exekučnom konaní.

Exekučný súd ďalej nesmie skúmať, či rozhodcovský rozsudok vykazuje niektorú z väd, ktoré sú dôvodom na zrušenie na základe námietky účastníka (teda dôvody vymenované v § 40 ods. 1 písm. a) Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015). Exekučný súd tak nesmie preskúmať existenciu rozhodcovskej zmluvy (s výnimkou non-arbitrability), ako ani prekročenie právomoci rozhodcovského súdu (opäť s výnimkou objektívnej non-arbitrability). Takisto nie je oprávnený preskúmať procesné vady rozhodcovského konania, ktoré účastník mohol uplatniť žalobou.

Definíciu non-arbitrability je potrebné vykladať podľa judikátu R 46/2012 maximálne v obsahu § 1 ods. 3 Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 „V rozhodcovskom konaní nemožno rozhodovať spory: a) o vzniku, zmene alebo zániku

vlastníckeho práva a iných vecných práv k nehnuteľnostiam, b) o osobnom stave, c) súvisiace s núteným výkonom rozhodnutia, d) ktoré vznikli v priebehu konkurzného a reštrukturalizačného konania.“ Zo zákona nevyplýva, či exekučný súd môže preskúmať objektívnu arbitrabilitu danej veci. Exekučný poriadok takýto prieskum výslovne nepredpokladá.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 M Cdo 11/2010 z 26. 09. 2011:

„Vzhľadom na to, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu, účinky rozhodcovského rozsudku majú ten dôsledok, že exekučný súd musí s takýmto rozsudkom nakladať rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu. V opačnom prípade by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak oprávnený uplatňuje svoje právo na základe exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní. Konkrétne to teda znamená, že rozsudkom rozhodcovského súdu je exekučný súd viazaný rovnako, ako je viazaný rozsudkom všeobecného súdu. Vyplýva to z § 159 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. To isté platí, ak ide o rozsudok rozhodcovského orgánu.

Exekučný súd nie je oprávnený posudzovať vecnú správnosť (skutkové závery) rozsudku všeobecného súdu, ani rozsudku rozhodcovského súdu. Exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť, či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. V súlade so zásadou rovnocennosti platí vyššie uvedené bez ohľadu na to, či exekučným titulom je rozsudok, ktorý vydal všeobecný súd alebo rozhodcovský súd.“

Rozhodcovská zmluva medzi sťažovateľom a žalovaným vznikla podľa § 4 ods. 3 písm. a) Zákona č. 244/2002 Z. z. písomná forma rozhodcovskej zmluvy je zachovaná aj vtedy, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá vo vzájomnej komunikácii strán, podľa § 4 ods. 7 Zákona č. 244/2002 Z. z. - rozhodcovská zmluva sa považuje za písomne uzavretú v rozsahu predmetu podanej žaloby aj vtedy, ak je jej existencia tvrdená v žalobe a žalovaný v žalobnej odpovedi doručenej rozhodcovskému súdu jej existenciu nenamietne. V nadväznosti na § 21 ods. 2 Zákona č. 244/2002 Z. z. účastník konania, ktorý chce uplatniť

námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, môže tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej, inak sa považuje existencia rozhodcovskej zmluvy za preukázanú a platí ustanovenie § 4 ods. 7 Zákona č. 244/2002 Z. z.

... Okresný súd Banská Bystrica nesprávne vyhodnotil skutkový stav pri zamietnutí návrhu sťažovateľa na vykonanie exekúcie, nesprávne právne posúdil vec a nevysporiadal sa s existenciou rozhodcovskej zmluvy medzi stranami konania. Sťažovateľ má za to, že neboli naplnené dôvody na zamietnutie návrhu na vykonanie exekúcie a Okresný súd Banská Bystrica mal v konaní pod sp. zn. 33 Ek/46/2017 mal vydať poverenie na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Banská Bystrica sa pri rozhodovaní o návrhu na vykonanie exekúcie dostatočne, ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom nevysporiadali s existenciou rozhodcovskej zmluvy medzi stranami konania. Rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica je v príkrom rozpore s rozhodnutiami iných súdov, ako aj inými rozhodnutiami Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a tiež s kogentným znením Zákona č. 244/2002 Z. z. Rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica smerovali iba k jednostrannému znevýhodneniu sťažovateľa aj za cenu, že konajúci súd pritom vedome a úmyselne porušil platné právne normy a právne názory pri rozhodovaní iných súdnych autorít v podobných veciach. Sťažovateľ je vystavený súdnej šikane, Okresný súd Banská Bystrica úmyselne zvýhodnil iba druhú stranu súdneho konania takým spôsobom, aby bola sťažovateľovi spôsobená právna aj materiálna ujma na jeho majetku a právach.

... Okresný súd Banská Bystrica sa ale dopustil zásadného právneho pochybenia pri posudzovaní svojej právomoci ako exekučného súdu a priznal si väčšiu arbitrabilitu, ako mu zákon umožňuje. Okresný súd Banská Bystrica rozhodol v diametrálnom rozpore s prejedikovaným názorom vyjadreným Najvyšším súdom SR v uznesení sp. zn. 6 ECdo 7/2013 z 26. 6. 2013, v rozpore s § 194 ods. 2 CSP a záväzným judikátom R 40/2013. Taktiež porušil svojim rozhodnutím princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ktorým sa riadia ostatné súdy SR...

Exekučný súd nemôže na rozhodcovské rozsudky vydané podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. v znení platnom od 01. 01. 2015 aplikovať tie ustanovenia, ktoré aplikuje

na spotrebiteľské rozhodcovské konanie. Exekučný súd nemôže zamietnuť návrh na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku vydanom podľa Zákona 244/2002 Z. z., ktorý nemal žiadnu formálnu vadu!

Oddelenie spotrebiteľského rozhodcovského konania od obchodnej arbitráže je potrebné chápať v kontexte toho, že právoplatný rozhodcovský rozsudok v obchodnej arbitráži má rovnocennú hodnotu ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu. Akýkoľvek iný prístup k právoplatnému rozhodcovskému rozsudku (napr. exekučným súdom) je konaním protizákonným a tým protiústavným. Takýto hodnotový výklad o rozhodcovskom rozsudku je preukázateľný z množstva súdnych rozhodnutí. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 MCdo 11/2010 z 26. 09. 2011 exekučný súd nemôže rušiť ani meniť rozhodcovské rozhodnutie vydané podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. Podľa názoru Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 ECdo 135/2013 z 30. 09. 2013 má právoplatný rozhodcovský rozsudok podľa Zákona č. 244/2002 Z. z. rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu...

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 ECdo 7/2013: „Nesprávnym rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie by sa oprávnenej ako účastníčke exekučného konania v konečnom dôsledku odopieralo právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, čo by sa rovnalo odmietnutiu spravodlivosti. Otázka správnosti takéhoto rozhodnutia však nevyhnutne vyžaduje stanovisko aj k právnym záverom súdov v exekučnom konaní.“

„Pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu z iného, než spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkom tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 21 ods. 2) a aby žalobou podanou na príslušnom súde sa domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku pre neplatnosť rozhodcovskej zmluvy (§ 40 ods. 1 písm. c), vylučujú skúmanie právomoci rozhodcovského súdu v exekučnom konaní.

V týchto ustanoveniach sa totiž premieta klasická rímska právna zásada (princíp) „vigilantibus iura scripta sunt“ („práva patria bdelym“, alebo „nech si každý stráži svoje práva“ alebo „zákony sú písané pre bdelych“). Nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v iných, než spotrebiteľských veciach znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v exekučnom konaní, pretože by tieto ustanovenia strácali svoj zmysel - boli by nadbytočné.“»

Na základe citovanej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek/46/2017 z 05. 05. 2017 porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek/46/2017 z 25. 10. 2017 porušené bolo.

Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek/46/2017 z 05. 05. 2017 a Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 33 Ek/46/2017 z 25. 10. 2017 sa zrušuje a vec sa Okresnému súdu Banská Bystrica vracia na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznávajú trovy právneho zastúpenia 312,34 EUR, ktoré je porušovateľ základného práva alebo slobody povinný zaplatiť na účet JUDr. Petra Bartoša, advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami okresného súdu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu zo 14. augusta 2017

Zo sťažnosti a priloženej dokumentácie vyplýva, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 Ek 46/2017 zo 14. augusta 2017 bolo vydané vyšším súdnym úradníkom.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným

(všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 14. augusta 2017, ktoré vydal vyšší súdny úradník, mohol sťažovateľ podať sťažnosť, čo aj využil. O tejto sťažnosti bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť sudca okresného súdu. Právomoc sudcu okresného súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu z 25. októbra 2017

Zo sťažnosti a priloženej dokumentácie vyplýva, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 33 Ek 46/2017 z 25. októbra 2017 vydal sudca okresného súdu.

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž okrem iného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zároveň ústavný súd považuje ešte pred predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti považuje za žiaduce poukázať na skutočnosť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Z ústavného postavenia ústavného súdu (čl. 124 ústavy) vyplýva, že jeho prvoradou úlohou ochrana ústavnosti a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Podstatou výhrad sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 25. októbra 2017, ktorým sudca okresného súdu zamietol jeho sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu zo 14. augusta 2017 vydanému vyšším súdnym úradníkom, sú arbitrárnosť a svojvôľa okresného súdu pri posudzovaní existencie rozhodcovskej zmluvy, nesprávne vyhodnotený skutkový stav a nesprávne právne posúdenie veci.

V nadväznosti na kľúčové námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje na relevantnú časť napadnutého uznesenia, v ktorej sa predovšetkým uvádza:

«... *súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov na poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd,*

okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej. Ak oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu (či už v spotrebiteľskej alebo nespotebiteľskej veci), je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Ak nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Pri riešení otázky či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd (judikát R 46/2012). Exekučný súd je v takom prípade povinný návrh na vykonanie exekúcie zamietnuť, ak už pri postupe podľa § 53 ods. 1 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný.

V rozhodcovskom rozsudku... na podklade ktorého oprávnený navrhoval vykonanie exekúcie, sa uvádza, že rozhodcovský súd svoju právomoc odvodil podľa § 4 ods. 3 ZoRK z Pokusu o zmier z 15. 03. 2017 s rozhodcovskou doložkou. Zároveň rozhodcovská zmluva medzi žalobcom a žalovaným vznikla aj podľa § 4 ods. 7 ZoRK.

Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 ZoRK). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 ZoRK). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná (§ 4 ods. 2 ZoRK). Písomná forma je zachovaná aj vtedy, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá vo vzájomnej písomnej komunikácii strán alebo ak bola uzatvorená elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a osoby, ktorá právny úkon urobila (§ 4 ods. 3 ZoRK). V danom prípade medzi účastníkmi vznikol záväzkový vzťah, a to na základe písomnej Zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 26. 03. 2009. Zmluva neobsahovala ani zmienku o tom, že by sa prípadný spor mal riešiť pred rozhodcom. Návrh, že spor medzi nimi bude rozhodnutý rozhodcom, oprávnený, resp. jeho právny zástupca neštandardným spôsobom zakomponoval až do Pokusu o zmier zo dňa 15. 03. 2017.

Podľa uvedeného Pokusu o zmier, bol povinný vyzvaný neodkladne do 5 dní vrátiť požičanú sumu a v prípade neuhradenia dlžnej sumy sa oprávnený vyjadril, že sa obráti na mediátora/rozhodcu [REDACTED]. Oprávnený sám vybral osobu, ktorá mala spor vyriešiť, pričom z takto formulovanej výzvy nevyplývalo jednoznačne, či sa mal spor rozhodnúť pred rozhodcom alebo mediátorom. Bez ohľadu na tento fakt, nebolo možné takúto výzvu považovať za rozhodcovskú zmluvu ani rozhodcovskú doložku. V oboch prípadoch ide totiž o dvojstranný právny úkon, pričom Pokus o zmier bol jednostranným právnym úkonom urobený oprávneným, adresovaný povinnému. Dohoda (rozhodcovská zmluva) by sa považovala za uzavretú, ak by vyjadrenie súhlasu adresáta (povinného) bez výhrad došlo včas navrhovateľovi (oprávnenému). Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu (rozsudok NS SR 3 Cdo 233/2008). Ak by teda povinný odoslal oprávnenému listinu (hoci aj elektronickou formou), ktorá by obsahovala jeho prejav vôle - výslovný súhlas s návrhom oprávneného rozhodnúť prípadné spory pred rozhodcom, v takom prípade by bolo možné považovať rozhodcovskú doložku (zmluvu) za uzavretú v písomnej forme na základe ich vzájomnej komunikácie. V tomto prípade však išlo o jednostranný návrh oprávneného, pričom k akceptácii tohto návrhu zo strany povinného nedošlo nijakým spôsobom, neuvádza to oprávnený a nevyplýva to ani z predloženého rozhodcovského spisu. Na základe uvedeného potom súd konštatoval, že nedošlo k uzavretiu písomnej rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky v zmysle ust. § 4 ods. 3 ZoRK.

Rozhodcovská zmluva môže byť podľa ZoRK uzavretá aj inými spôsobmi ako písomnou formou. Oprávnený (jeho právny zástupca) a rozhodca v rozhodcovskom rozsudku mali na mysli tiché uzavretie rozhodcovskej zmluvy uvedené v § 4 ods. 7 ZoRK. Podľa neho sa rozhodcovská zmluva považuje za písomne uzavretú aj v prípade, ak sa jej existencie v rozhodcovskej žalobe dovoľáva žalobca a žalovaný jej neexistenciu v žalobnej odpovedi doručenej rozhodcovskému súdu nenamietne. Takýto postup uzavretia rozhodcovskej zmluvy vyžaduje aktívnu účasť povinného (žalovaného) v rozhodcovskom konaní, ktorý má žalobnú odpoveď doručiť rozhodcovskému súdu. Zo spisu rozhodcovského súdu bolo zistené, že povinný sa konania pred rozhodcovským súdom vôbec nezúčastnil a všetky dokumenty mu boli doručené za použitia inštitútu fikcie doručenia. Na uvedené skutočnosti v napadnutom rozhodnutí poukázala aj vyššia súdna úradníčka, pričom právny

zástupca oprávneného na to reagoval, že žalovanému boli písomnosti doručované na adresu uvedenú v Registri obyvateľov SR. Žalovaný podľa neho špekulatívne odmietal preberať si zásielky. Právny zástupca v sťažnosti napádal názory vyššieho súdneho úradníka a upozornil, že problém preberania poštových zásielok je vyriešený v ustanoveniach § 25, § 51 ods. 3 ZoRK a § 106 - 116 CSP o spôsobe doručovania súdnych zásielok. Sudca k tomu uvádza, že už v zmysle § 25 ZoRK bolo potrebné aspoň vyvinúť primerané úsilie na zistenie skutočného miesta bydliska povinného. Právny zástupca oprávneného zdôraznil, že súd doručoval na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a/ CSP, no na druhej strane ale ďalej neuviedol, že v § 116 CSP je osobitne upravené doručovanie žaloby fyzickej osobe. Práve tam je zakotvená povinnosť súdu urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného, ak sa mu nepodarilo doručiť na adresu evidovanú v registri obyvateľov. Podľa návratky doručovanej zásielky bol adresát na uvedenej adrese neznámy. Zo spisu rozhodcovského súdu nevyplýva, že by sa okrem zistenia adresy povinného evidovanej v registri obyvateľov SR pokúšal inak (dopytom na obec, susedov a pod) zistiť jeho skutočný pobyt. Navyše v situácii, keď rozhodcovská doložka vôbec nebola uzavretá, a chcel svoju právomoc odvodiť na účasti povinného na rozhodcovskom konaní bola potreba zisťovania adresy povinného nanajvýš podstatná... Zo zákona nemožno vyvodit', že by pasivita a nečinnosť žalovaného v rozhodcovskom konaní mala za následok podrobenie sa právomoci rozhodcu; takýto následok by bolo možné spájať jedine so správaním žalovaného, ktorý by bol aktívny pri prejednávaní sporu, bez toho, že by najneskôr pri svojom prvom úkone vo veci samej neexistenciu rozhodcovskej doložky namietol. Iná situácia by nastala v prípade, že by rozhodcovská zmluva uzavretá bola, hoci aj neplatne. V takom prípade by právomoc rozhodcu k vydaniu rozhodcovského rozsudku založená bola; obrana žalovaného by spočívala v podaní žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Vzhľadom na uvedené, že povinný sa nezúčastňoval konania (pritom nemožno hovoriť o jeho pasivite) bolo zrejmé, že nemohol ani vzniesť námietku neexistencie rozhodcovskej zmluvy alebo nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, resp. vôbec rozhodcovskému súdu doručiť žalobnú odpoveď, čím teda nemohlo dôjsť k vzniku rozhodcovskej zmluvy tak ako to uvádza § 4 ods. 7 ZoRK. Povinný tak písomne ani iným spôsobom rozhodcovskú zmluvu s oprávneným neuzavrel, nemal žiadnu vedomosť o tom, že prípadný spor by mohol byť prejednaný iným orgánom ako všeobecným súdom.

Exekučný súd pri skúmaní existencie rozhodcovskej zmluvy (doložky) neposudzoval vecnú správnosť rozsudku rozhodcovského súdu a jeho postup nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia; exekučný súd si ani neosvojoval postavenie odvolacieho súdu. Možno preto uzavrieť, že v rámci exekučného konania bol (všeobecný) súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky (rozhodnutie, sp. zn. IV. ÚS 78/2011). Súd na základe preskúmania návrhu na vykonanie exekúcie a exekučného titulu zistil, že exekúcia nemôže byť nariadená, nakoľko sa jej vykonanie navrhuje na základe nespôsobilého exekučného titulu. Sudca zdôrazňuje, že pri tomto postupe neskúmal platnosť, ale existenciu rozhodcovskej doložky.

Aj keď právny zástupca oprávneného poukazoval na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6 ECdo/7/2013, toto sa týkalo posudzovania platnosti rozhodcovskej zmluvy v spotrebiteľskej veci, pričom len okrajovo uviedol rozdiely, ktoré sú v nesporebiteľských rozhodcovských konaniach. Navyše v tomto rozhodnutí nespochybnil ani nepopieral iné svoje rozhodnutie (sp. zn. 3 Cdo 146/2011 z 13. 10. 2011 - R 46/2012), ktoré sa priamo zaoberalo existenciou rozhodcovskej zmluvy (doložky) a jednotlivými písomnými formami jej uzavretia, pričom nerozhodoval túto vec z hľadisk spotrebiteľského práva. Rovnako aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 MCdo 11/2010 sa týka spotrebiteľského rozhodcovského konania, pričom z neho vôbec nevyplýva, že by exekučný súd nemal preskúmať právomoc orgánu (rozhodcovského súdu) na konanie a vydanie exekučného titulu. Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 41 CoE/728/2015 zo dňa 15. 06. 2016, na ktoré oprávnený poukazoval, v danej veci bola medzi účastníkmi rozhodcovská zmluva písomne uzavretá, na rozdiel od posudzovaného prípadu...»

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu z 25. októbra 2017 vo vzťahu k námietke sťažovateľa, podľa ktorej má „rozhodcovský rozsudok má podľa § 35 ZoRK pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu“, sudca okresného súdu uvádza:

«... podľa § 35 prvá veta ZoRK doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Doslovné znenie uvedeného ustanovenia svedčí o tom,

že účinky rozhodcovského rozsudku obmedzuje len na účastníkov. Už z tejto formulácie je zrejmé, že nebolo zámerom zákonodarcu bezvýhradne viazať všetky štátne orgány účinkami rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský súd je - napriek výsledku svojej činnosti v podobe rozhodcovského rozsudku - súkromnoprávny orgán a rozhodcovské konanie je súkromnoprávnym konaním.

... Rozhodcovský súd môže byť ustanovený len vôľou strán ad hoc a nemožno ho stotožňovať so všeobecným súdom. Jeho právomoc nie je delegovanou zvrchovanou mocou štátu, ale je založená práve vôľou strán vyjadrenou v rozhodcovskej zmluve, resp. doložke. Ak už aj strany vôbec doložku písomne neuzavrú, ZoRK umožňuje jej uzavretie v prípade (aktívnej) účasti žalovaného v rozhodcovskom konaní - súhlasom do zápisnice pred rozhodcom alebo doručením žalobnej odpovede rozhodcovskému súdu, v ktorej neexistenciu rozhodcovskej zmluvy nenamietne. Len tak môže byť právomoc súkromnoprávneho orgánu daná, v opačnom prípade by mohol akýkoľvek subjekt vydať rozhodnutie a prezentovať ho ako exekučný titul. Exekučný súd by neposudzovaním materiálnej a formálnej vykonateľnosti (teda aj toho, či bol exekučný titul vydaný orgánom vybaveným na to právomocou) takého titulu, poskytol právnu ochranu bez splnenia podmienok, ktoré sú na exekučný titul ustanoveniami Exekučného poriadku kladené. Aj v rozhodcovskom konaní je nevyhnutné dodržiavať zásady spravodlivosti a zákonnosti.

Sudca poznamenáva, že Exekučný poriadok označuje za exekučný titul nielen vykonateľné rozhodnutie súdu, ale napr. aj vykonateľné rozhodnutia orgánov verejnej správy, rozhodcovských súdov a iných orgánov. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Exekučný súd nemôže akceptovať rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, teda „rozhodnutie“ nevykonateľné, majúce účinky paaktu. Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň tak, akoby neexistoval.

Nakoľko je teda predložený rozhodcovský rozsudok vydaný orgánom, ktorý na jeho vydanie nemal právomoc, teda v zmysle vyššie uvedeného nulitný právny akt, je potom

nespôsobilý byť podkladom na výkon exekúcie. Takýto titul je v rozpore s ustanoveniami Exekučného poriadku (vykonateľný exekučný titul v zmysle 45 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku) a preto bolo namieste návrh na vykonanie exekúcie z dôvodu rozporu exekučného titul so zákonom v celom rozsahu zamietnuť.»

Ústavný súd, vychádzajúc z citovaného, konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom uznesení z 25. októbra 2017 zaoberal všetkými sťažnostnými argumentmi sťažovateľa, pričom presvedčivo, logicky a konzistentne odôvodnil svoje právne závery. Proti právnemu posúdeniu veci okresným súdom nemá ústavný súd ústavne relevantné výhrady, a preto nemá dôvod do napadnutého uznesenia okresného súdu zasahovať. Ústavný súd prisvedčuje názoru okresného súdu, že je povinnosťou exekučného súdu *ex offo* skúmať a prihliadnuť na zistenú nulitu aktu, ktorá je bez akýchkoľvek pochybností následkom vydania rozhodnutia orgánom, ktorý nedisponuje právomocou na rozhodovanie veci a splnenie tejto povinnosti exekučným súdom nemožno považovať za postup, ktorý je nad rámec jeho právomoci, ako to tvrdí sťažovateľ. Za ústavne akceptovateľnú a udržateľnú ústavný súd považuje aj tú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, v ktorej sa sudca okresného súdu nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa o existencii rozhodcovskej zmluvy, ktorú odvodzuje od vlastného jednostranného vyhlásenia, resp. nečinnosti žalovaného v priebehu rozhodcovského konania, o ktorom sa žalovaný nedozvedel a pri ktorom preto neboli naplnené zákonné podmienky pre uplatnenie fikcie doručovania (keďže adresát bol na mieste doručovania neznámy, pozn.).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec odmietnutia sťažnosti ústavný súd vo vzťahu k úvahe sťažovateľa o nesúlade niektorých ustanovení Exekučného poriadku s čl. 46 ods. 1, čl. 141 ods. 1 a ods. 2 a čl. 143 ods. 1 a 2 ústavy (ktorá sa ale nepremietla do petitu sťažnosti, a preto ju možno v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu považovať len za súčasť odôvodnenia sťažnosti, pozn.) len marginálne poznamenáva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1

ústavy nemôže uplatniť právomoci, ktoré mu patria v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. V tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07). Z citovaného teda predovšetkým vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Tento právny názor má nesporne aj ústavnú relevanciu, a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2018